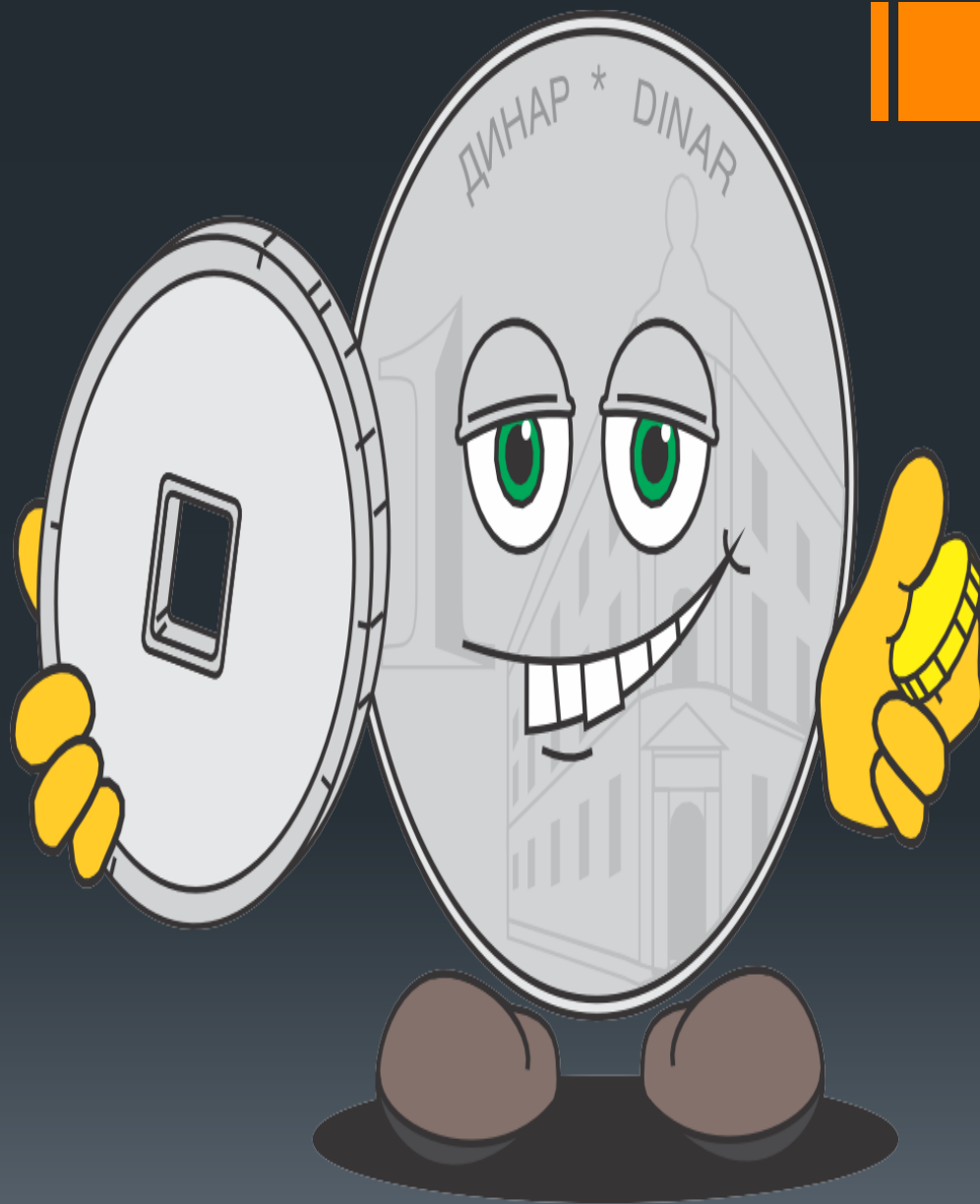

И НОВАЦ И ПИЈАЦА

Шта је новац?

Новац је платежно средство за размену добара и представља историјско, политичко и економско сведочанство једног времена.

Размена - трампа

Људи нису увек користили ковани новац или новчанице да би купили оно што желе.

У најстарија времена људи су прибављали оно што им је потребно користећи се разменом, тј. трампом.

Са суседима су размењивали вишак робе коју су имали за вишак робе коју су имали њихови суседи.

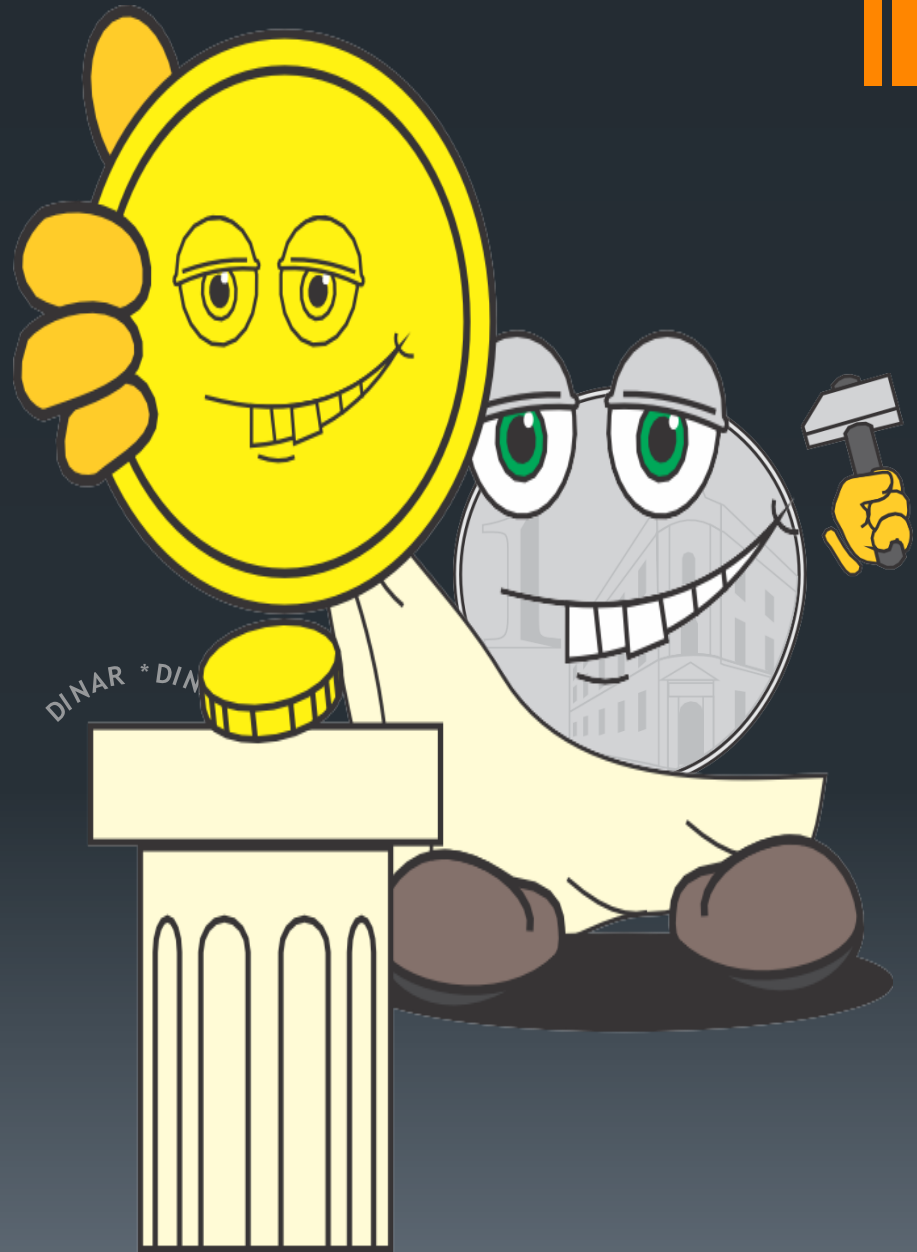
Тај начин размене вишка робе између људи назива се трампа.

Први ковани новац

Са развојем трговине појављује се и новац. Новац почиње да представља општу меру вредности. Држава и владари гарантују његову вредност.

Ковани новац настаје у 7. веку пре нове ере у грчкој провинцији Лидији. Исковао га је лидијски краљ Ардис (652-626), утиснувши свој жиг на парчиће електрума — природне легуре злата и сребра.

Наш новац - ДИНАР

Назив нашег новца динар води порекло од чувеног сребрног новца који се звао денар или *denarius* на латинском, а који је ковала Римска Република током 2. и 1. века пре нове ере.

Од назива денар воде порекло и називи новчаних јединица неких других земаља (Ирака, Туниса, Јордана).

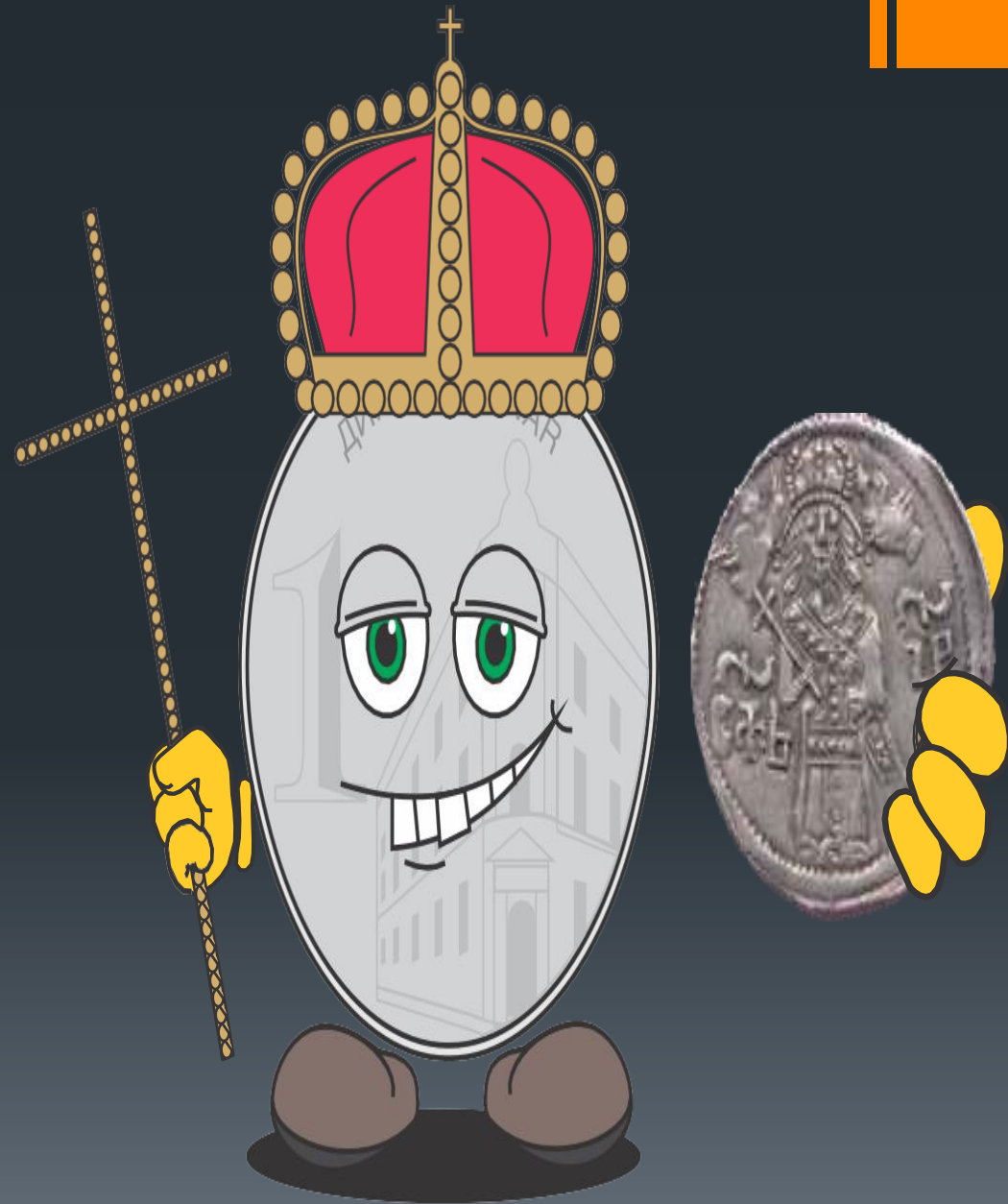
Денар је више од 400 година био најзначајнији новац Римске Републике и Римског Царства.

Redde Caesari quae sunt Caesaris

Први ковани новац у Србији

Ковање новца у средњовековној Србији почело је у 8. веку, када је настао сребрни и бакарни новац краља Стефана Радослава. На новцу који је ковао Вук Бранковић, који је владао у областима око Приштине и Скопља, први пут у историји ковања новца појављује се натпис динар.

Пет кованица данас чине наше динарске апоене.

То су апоени од 1, 2, 5, 10 и 20 динара.

Свака кованица има аверс (лице) и реверс (наличје).

На аверсу су приказана ремек-дела наше архитектуре,
а на реверсу натпис Народне банке Србије или грб Републике
Србије, зависно од године ковања.

Један динар

два динара

пет динара

десет динара

двадесет динара

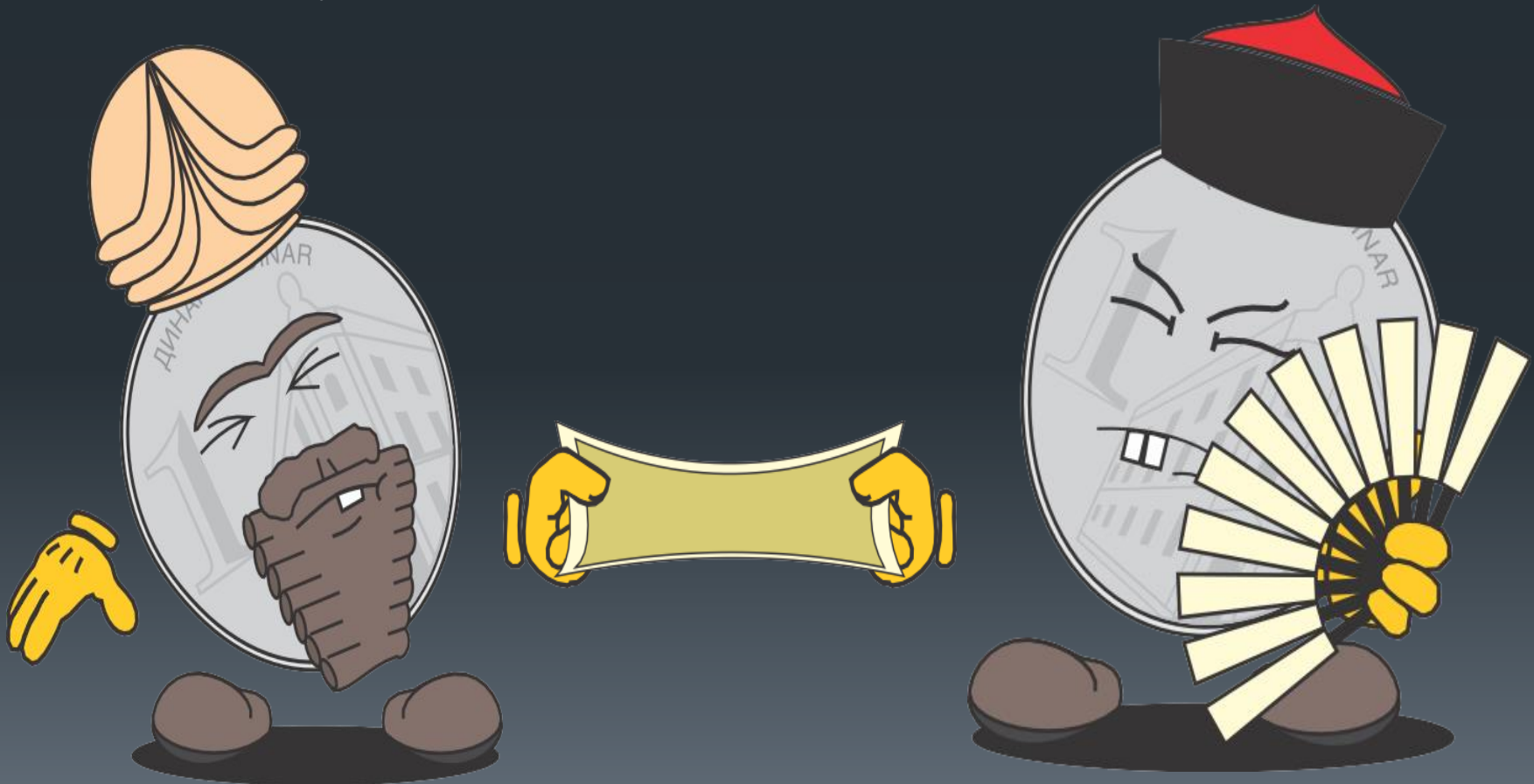
Метални новац

Први папирни новац

Папирни новац има своје претече у рачунима и признаницама старих Вавилонаца.

Најстарије новчанице воде порекло из Кине.

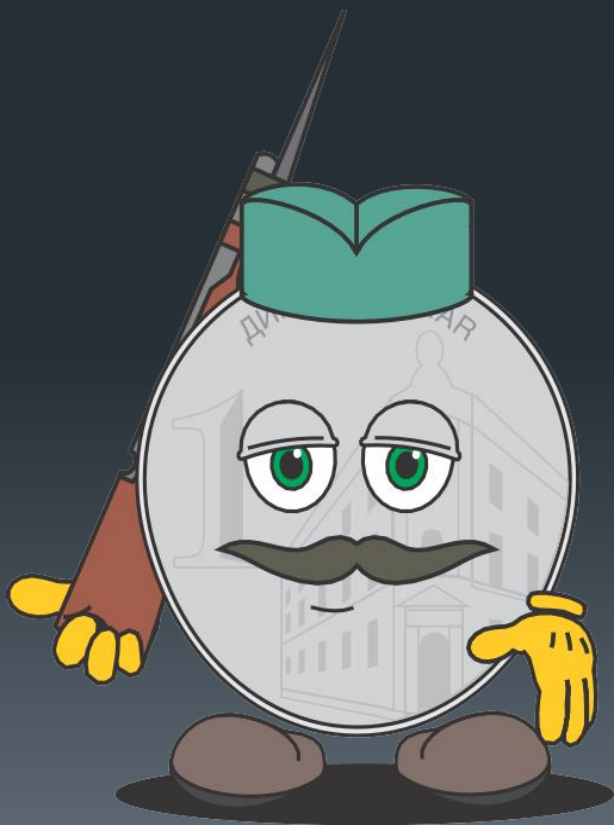
Не зна се тачан датум када је прва издата, али најстарије сачуване новчанице датирају из периода око 840. године.

Прве новчанице у Србији

Прве новчанице у Кнежевини Србији штампане су 1876. године у Државној штампарији у Београду, као новац Главне државне благајне.

На лицу су представљени српски војник и девојка у народној ношњи, а на наличју чланови кнежевске породице Обреновић, Милош и Љубица, као и њихови синови Михаило и Милан.

Оптицајне новчанице

Данас, девет новчаница чине динарске апоене (10, 20, 50, 100, 200, 500, 1.000, 2.000 и 5.000 динара).

На лицу новчаница представљени су ликови српских великана, научника, уметника и државника: Вука Стефановића Караџића, Петра Петровића Његоша, Стевана Мокрањца, Николе Тесле, Надежде Петровић, Јована Цвијића, Ђорђа Вајферта, Милутина Миланковића и Слободана Јовановића.

На наличју су приказана њихова остварења.

Папирни новац

десет динара

двадесет динара

педесет динара

сто динара

двеста динара

петсто динара

хиљаду динара

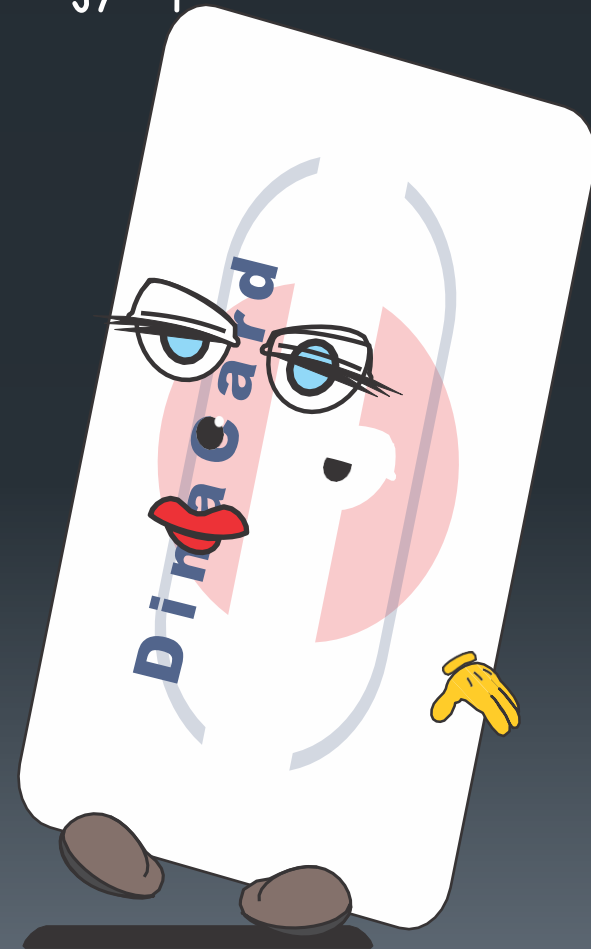
две хиљаде динара

пет хиљада динара

Безготовинско плаћање

До краја Другог светског рата људи су углавном плаћали готовим новцем, а затим су почели да користе и друге видове плаћања, као што су чекови и разне картице. У најновије време плаћања се врше и компјутерским преносом.

1. Израчунај колико пара има Драгана.

$$50 + 5 + 5 + 2 = 62$$

$$20 + 20 + 2 = 42$$

$$50 + 10 + 20 = 80$$

$$10 + 1 + 1 + 1 = 13$$

2. Колико укупно динара има Милан?

Имам укупно
48 динара.

$$10 \text{ дин.} + 20 \text{ дин.} + 5 \text{ дин.} + 5 \text{ дин.} + 5 \text{ дин.} + 2 \text{ дин.} + 1 \text{ дин.} = 48 \text{ дин.}$$

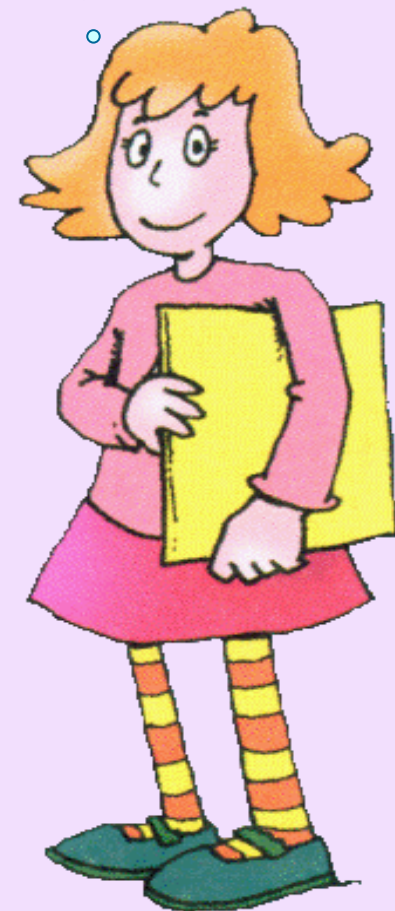

3. Колико укупно динара има Ема?

Имам укупно
79 динара.

$$50 \text{ дин.} + 20 \text{ дин} + 5 \text{ дин} + 2 \text{ дин} = 79 \text{ дин.}$$

A decorative graphic on the left side of the slide features two balloons. The top balloon is yellow with yellow streamers and triangular flags. The bottom balloon is light blue with light blue streamers and triangular flags. The background is a solid light purple color.

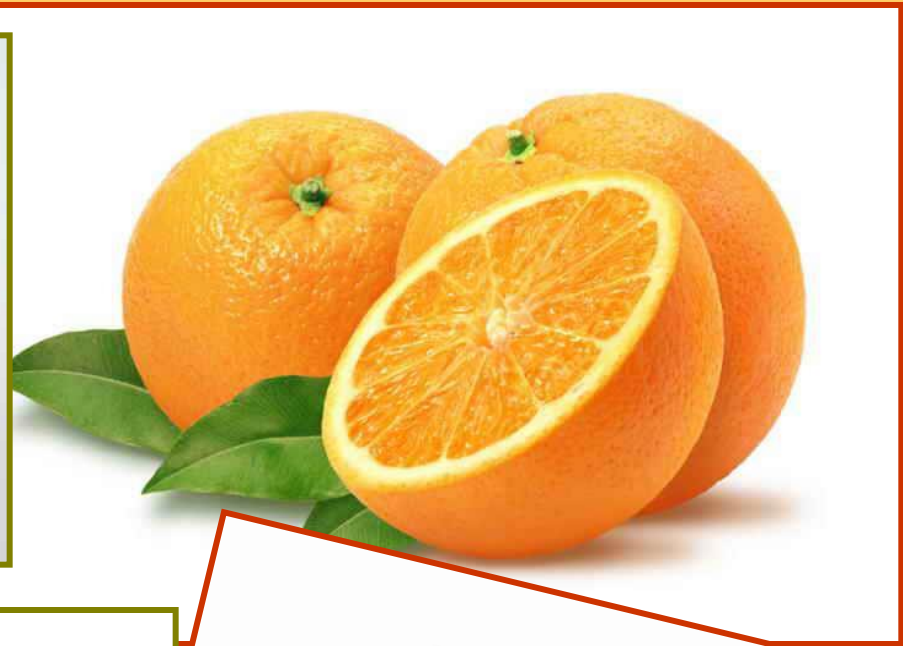
Кратке игрице:

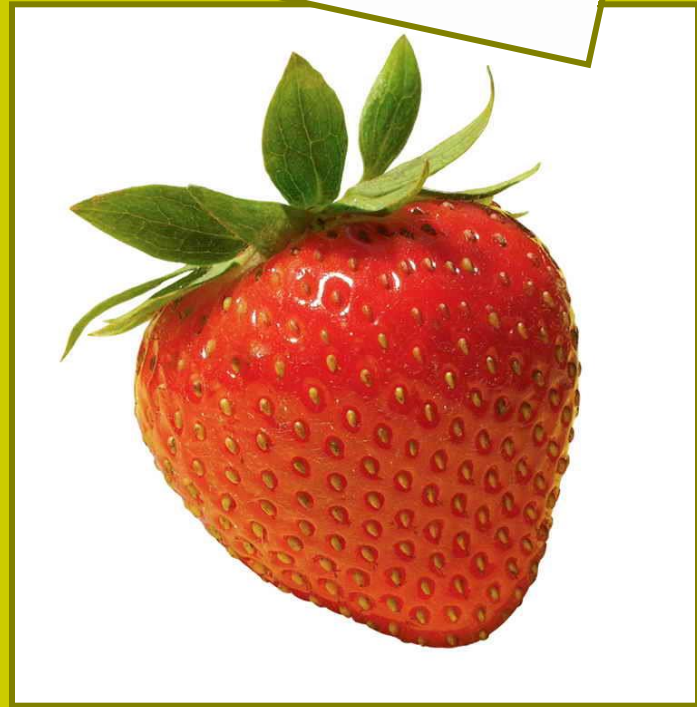
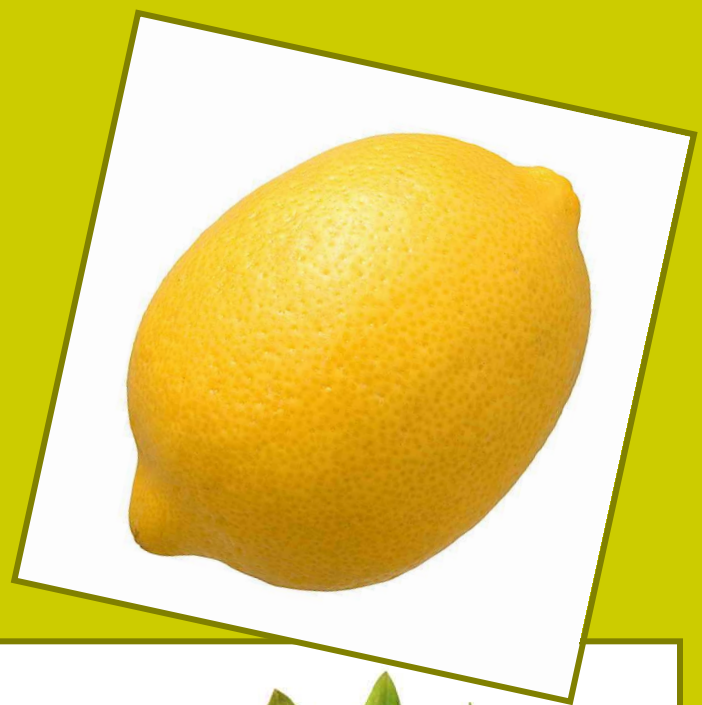
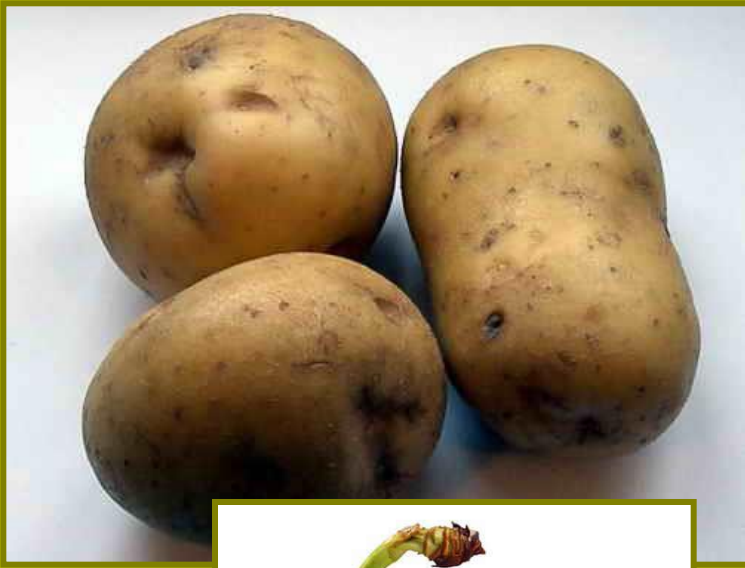
1. Избаци уљеза

2. Шта ћу направити?

3. Шта недостаје?

4. Где шта расте?

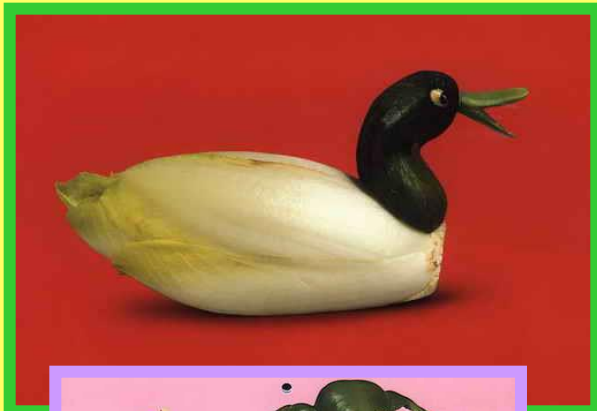
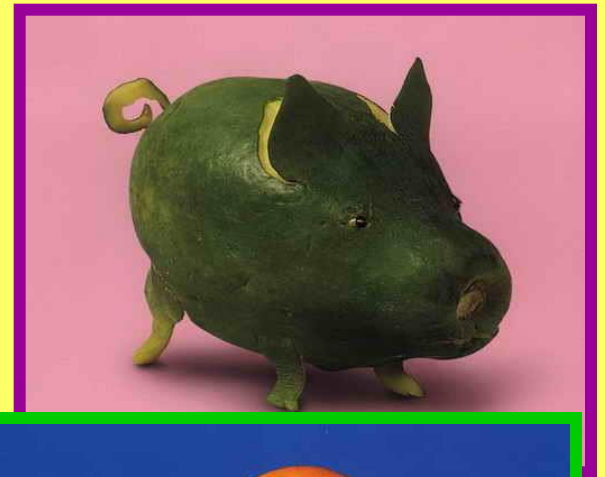

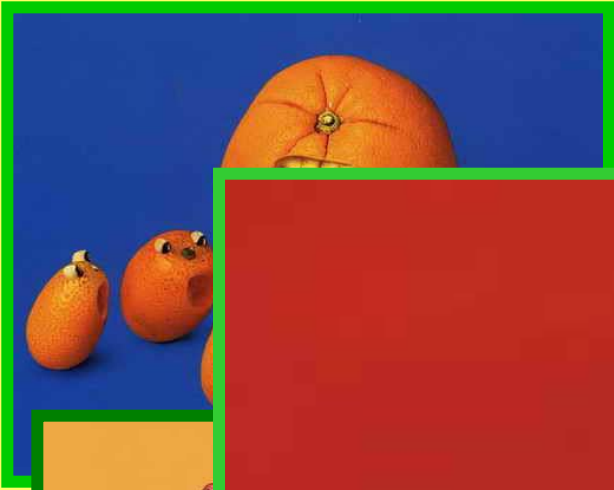

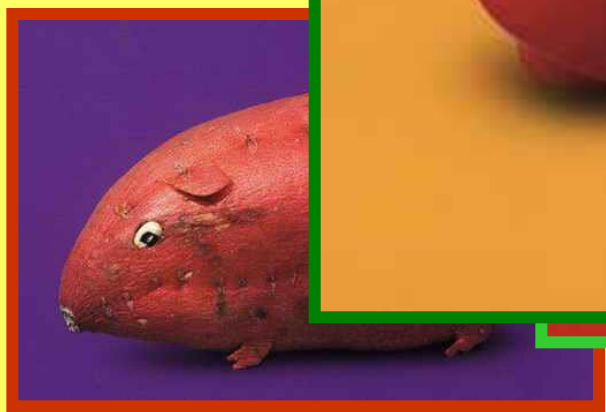

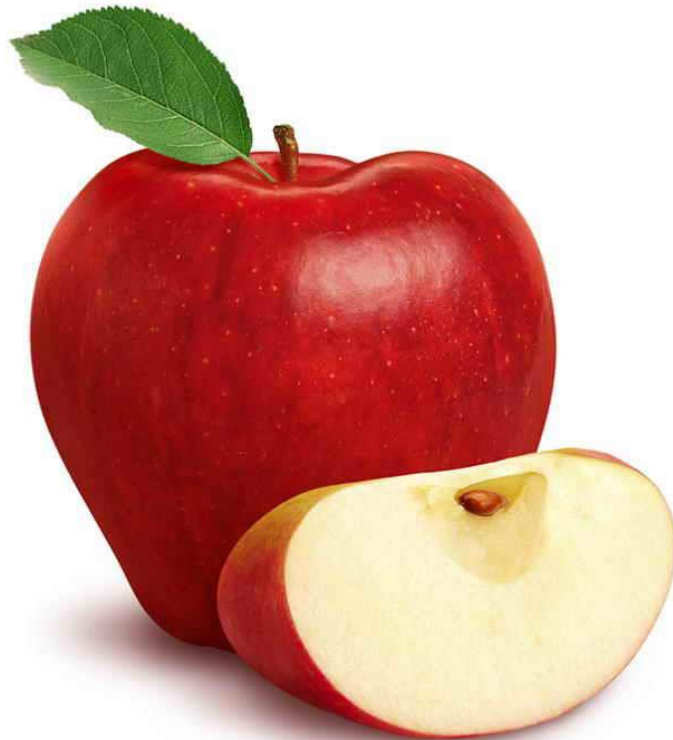

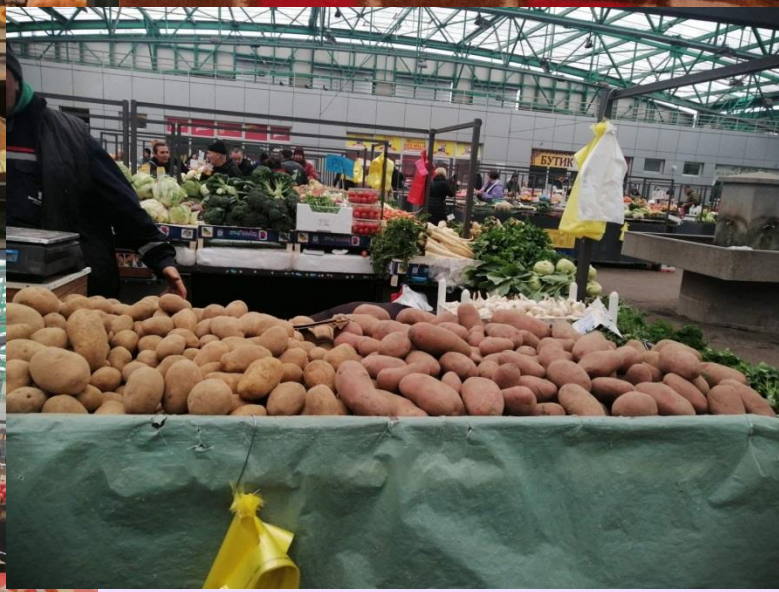

Ми рас...

А ми смо на гранама.
Округле смо и сочне,
киселе и слатке.
Мама
Најукусније
д нас.

Ponuda na pijaci.mp4

Хвала на пажњи!

